

Пернишката крепост „Кракра“

Около 30 000 български и чуждестранни туристи годишно се очаква да посещават пернишката крепост, разположена на хълма „Кракра“ край града. Това разказа пред БТА Цветан Андронов – ръководител на проекта „Подобряване на туристическата атракция – средновековна крепост „Кракра Пернишки“ и свързаната с нея инфраструктура. Крепостта е в списъка на паметниците на културата с категория „национално значение“. Тя е сред най-посещаваните туристически обекти в региона, обичано място за отдих на перничани, любители на историята и археологията.

Тук са разкрити 700 м крепостни стени и основи на 30 антични и средновековни сгради, седем средновековни църкви, две от които са уникални.

Най-ранната църква е от 6 век след Христа, твърди археологът Филип Михайлов. По думите му изключително ценна е елинистическата крепостна стена. Тя е сред най-представителните крепости от първата половина на 4 век преди Христа, увери Михайлов. За първи път името на Перник се среща в апокрифната българска летопис, твърди още археологът. Според него най-ранната крепост на хълма е съществувала едва от средата на 4 век преди Христа, преживявайки разцвет до началото на 3 век преди Христа. Единичните находки – монети, керамика и фибули подказват, че на възвишението има следи от обитаване от края на 5 – първата половина на 4 век

преди Христа. Във вътрешността на крепостта от 9 до 12 век са били изградени около 75 жилища.

Пернишката крепост е изиграла особено важна роля от края на 10 и началото на 11 век, когато била управлявана от воеводата Кракра. Той водил самостоятелни военни действия срещу Византия. Първата обсада на Василий Втори на крепостта през есента на 1004 г. била неуспешна и той изтеглил войните си през Самоков и Пловдив към Цариград. Византийският владетел отново обсадил крепостта през 1016 година, разчитайки, че така след това по-лесно ще превземе Средец. Обсадата продължила 88 дни и този път била неуспешна. След падането на България под византийска власт пернишката крепост „Кракра“ запазила значението си на важен военностратегически и търговски център, разказа за БТА историкът Симеон Мильов.

През 1189 г. Перник бил разрушен, но селището не изчезнало, а се преместило в подножието на хълма. С развитието на въгледобива от края на 19 век и разширяването на мините с царски указ от 26 юни 1929 г. село Перник било обявено за град. Визуализацията на крепостта е направена така, че да бъде максимално видима от жп линията и международния път София-Гюешево. Възстановена е югозападната порта и два бастиона в югоизточната част. Осемметрова дървена кула с наблюдателна площадка дава възможност за панорамен изглед към крепостта. Метална стълба изкачва посетителите над нивото на реставрацията. Обособена е детска скаутска площадка за скално катерене. Цветно фасадно осветление приковава отдалече погледите към твърдина-та. „Получава се мрежа от светлина, при която крепостта „изгрява“,

коментира проектантът на обекта арх. Янко Петров. Друга наблюдателна площадка пък открива най-големия панорамен изглед към града. Във вътрешната част на „Кракра“ ефектно осветление насочва към руините.

Стенобойни машини, използвани при заснемането на чуждестранни филмови продукции допълват атракциона. Катапултите са били част от декорите на изкуствената крепост „Алезия“ край с. Рударци при заснемането на филма „Спартак“. Машините са действащи, всяка от тях се тегли от по 12 впрегнати биволи.

Екскурзоводи и аниматори ще посрещат туристите на древния хълм. Изграден е посетителски център, в който ще има зала с проектори за представяне на информация на посетителите, както и магазин за сувенири. Възстановени са всички алеи и осветлението в парка под крепостта. Художниците се надяват да превърнат хълма в пернишкия Монмартър, като рисуват на място и излагат свои произведения. Пернишка музикално-танцова формация вече нееднократно представи пищен спектакъл „Кракра“.

Предвижда се да бъдат предложени едnodневни, двудневни и тридневни пакетни туристически услуги на над 50 туроператорски фирми у нас и в чужбина. Очаква се новата туристическа дестинация да стимулира бизнеса, да се превърне в предпочитано място за провеждане на културни мероприятия и да допринесе за значително нарастване на приходите от тури-

зъм в общината.

Превръщането на пернишката крепост в атрактивно място за туристи е осъществено с помощта на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007–2013 г. Стойността на реализирания проект е 3 711 658 лв. Финансирането от Европейския фонд за регионално развитие възлиза на 3 020 672,47 лева. При визуализацията е използвана иновативна технология – метална конструкция с полимербетонни платна, обясни Цветан Андронов. По думите му тя се прилага за първи път у нас. Новият вид на крепостта обаче се прие нееднозначно от перничани и предизвика бурни дебати.

„И Айфеловата кула първоначално не е била харесвана от парижани, а се е превърнала в символ на френската столица“, коментира заместник-кметът на Перник Илинка Никифорова. Очаква се визуализираната крепост официално да бъде открита до края на годината, уточни Цветан Андронов – ръководител на проекта „Подобряване на туристическата атракция – средновековна крепост „Кракра Пернишки“ и свързаната с нея инфраструктура“. София и Югозападния регион са кандидати за „Европейска столица на културата 2019“.

Елка Робева, БТА

